

*Auer Ádám tudományos referens,
 Nemzeti Közszolgálati Egyetem*

VIII. évfolyam | Vol. VIII
 2014/1. szám | No. 1/2014
 Tanulmány | Article
www.dieip.hu

*Papp Tekla egyetemi docens,
 Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
 Polgári Jogi és Polgári Eljárásjogi Tanszék*

Gondolatok a software jogi megítéléséről a gyakorlat tükrében¹

I. Bevezető gondolatok

A szellemi alkotások joga fejlődésének fontos állomásait képezik az ember tevékenységének olyan eredményei, amelyek a meglévő jogszabályoknak nem csupán nem felelnek meg, vagy nem illeszthetők be a normák rendszerbe, hanem specialitásuk folytán eltérő rendelkezések kialakítását hívják életre.

Nem kíván külön bizonyítást, hogy a software-ek milyen hangsúlyos szerepet töltenek be hétköznapi életünkben. Számptalan példát lehet találni: ezen tanulmány megvalósítása, mostani olvasása, akár egy kávéautomata működése is kisebb-nagyobb programozás, vagy software helyes működése révén valósulhat meg. A programalkotásokat *kezdetben* nyilvánvalóan nem lehetett besorolni sem a szerzői művek, sem a szabadalmak közé, a jogi megítélésük és kategorizálásuk is számos *vitát váltott és vált ki*, azonban a legfőbb kérdés tételes jogi szempontokból eldöntöttnek tűnik.

A nemzetközi szabályok a WIPO-szerződés nyomán szerzői műnek tekintik a software-t.² A magyar jogi rendelkezések alapján: *a szerzői jogi törvény* védelemben részesíti a számítógépes programalkotást és speciális szabályokat is rendel alkalmazni rá, *a szabadalmi törvény* alapján nem minősül találmánynak a számítógépi program.³ A szakirodalomban valamint a szabadalmi gyakorlatban időről-időre felmerül annak igénye, hogy a software-k előállítója szabadalmi védelemben részesüljön. A problémát jelen tanulmány azzal a kérdéssel összefüggésben vizsgálja, hogy *milyen feltételek mellett* minősül egy software védendő műnek, amely kérdés megválaszolása véleményünk szerint akár „perdöntő momentumot” hozhat abból a szempontból, hogy a

¹ A tanulmány a TÁMOP-4.2.2.C-11/1/KONV-2012-0010 „Szuperszámítógép, a nemzeti virtuális laboratórium” című projekt keretében, az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

² A Szellemi Tulajdon Világszervezete 1996. december 20-án, Genfben aláírt Szerzői Jogi Szerződése 4. cikk (Magyarországon a 2004. évi XLIX. törvény hirdette ki); Lovas Lilla: A szoftver jogi oltalma: a számítógépi programalkotások szabadalmaztathatósága összehasonlító jogi megközelítésben – I. rész Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2010/4. szám, 16. o.; Sili Dóra: A szoftver jogi szabályozása. (<http://www.sztnh.gov.hu/English/kiadv/ipsz/199912/sili.html>) (2014. január 10.) 4. o.; Dudás Ágnes: A szoftver szerzői jogi védelme I. rész. In: Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle, 2005/4. szám, <http://www.sztnh.gov.hu/kiadv/ipsz/200504/01-dudas-agnes.html>, (2014. január 10.) 3. o.

³ 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Sztj) a szerzői jogról 1. § (1) - (2) bek., (2) bek. c) pont, 58. § (2) bek.; 1995. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Szt.) a találmányok szabadalmi oltalmáról 1. § (2) c) pont

software védelmét a találmányok (szabadalmi jog) vagy a szerzői mű (szerzői jog) területén helyezük el.⁴

Az *Alaptörvény* kiemelt helyen rendelkezik az ember szellemi termékeinek védelméről, a Nemzeti Hitvallás rögzíti, hogy „Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira”. A szellemi alkotásokhoz kapcsolódó jogok az alkotmányos tulajdonfogalom körébe tartoznak, ezzel kiemelt alapjogi státust élveznek,⁵ az *Alaptörvény* további helyeken is megerősíti a szellemi alkotások védelmét.⁶

Az alkotmányos szabályok mellett a tételes normák egy viszonylag stabil nemzetközi környezetbe ágyazódnak, azonban a fontosabb új szabályozási igények nem kerülnek el ezeket a rendelkezéseket sem.

A XXI. századi gazdaság és a társadalom fejlődésében az innováció és a kreativitás előkelő helyen szerepel, ezzel összefüggésben a 1666/2013. (IX. 23.) Korm. határozat elfogadta a *Jedlik-tervet*, amely a szellemi tulajdon védelmét helyezi előtérbe. Az oltalmi opciók kiterjesztését, és általában véve a szellemi tulajdonjogok védelmét központi elemként megfogalmazó stratégia kiemeli, hogy a szerzői jogi szabályozás fontos ismérvének tekinthető, hogy „a technika egymást követő vívmányaira mindig is érzékenyen reagál.”⁷ A cselekvési terv külön kiemeli, hogy a *hazai software-fejlesztés* hagyományosan exportorientált, a hazai 1000 milliárd forint értékű összes exportból mintegy 180 milliárd forintot tesz ki, és ez szinte teljes egészében hazai hozzáadott értéket képvisel.⁸

A software jogi megítélésének szerepe tehát közvetlenül is befolyással lehet a *gazdasági eredményekre*, így a pontos jogszabályi környezetet, amely megfelelő védelmet nyújt a software-ek előállítóinak, fejlesztőinek. A *megfelelő jogi védelem* – noha a Jedlik-terv a hamisítás kérdését tárgyalja központi elemként – megelőző központi kérdése, hogy a szellemi alkotások jogának mely szegmensében helyezük el.

II. Szerzői jogi védelem - szabadalom

A bevezetésben megfogalmazott gondolatot továbbfűzve megállapíthatjuk, hogy a szabályozás hiányossága és elégtelensége nem egyszerűen azt eredményezi, hogy analógiával, vagy más értelmezési módszerrel ne lehetne a felmerülő jogi problémákat kielégítően megoldani. Egészen más jelleget öltenek azok a dilemmák, amelyek megoldatlansága révén a jogi szabályozás nem tudja elérni a célját, azaz a szellemi alkotásokat létrehozó alkotó nem részesül megfelelő védelemben, nem hasznosíthatja optimális keretek között a létrehozott művet, vagy éppen más személy jogosulatlanul, minden különösebb erőfeszítés nélkül károsíthatja a szerző vagyoni jogait.

A védelem kialakításának alapvető kérdése, hogy mit tekint védendő műnek a szabadalmi és a szerzői jog. A Kúria közleműltben közzétett eseti döntése kimondta, hogy a szerzői mű és a szabadalom *tárgya nem ugyanaz*.⁹ A bíróság álláspontja szerint a szabadalmi oltalom megszűnése miatt ugyanarra a műszaki megoldásra, szerzői jogi védelem alapján jogvédelmi igény nem érvényesíthető, ugyanis ez azt eredményezné, hogy a – perbeli esetben a díjfizetés elmaradása

⁴ A szakirodalomban már Gyertyánffy Péter dolgozta ki azt, hogy a védelem ellátására egy a szerzői jog és szabadalmi jog hibridizációja lehet megoldás; ismerteti: Bobrovsky Jenő: Gondolatok a szoftver oltalmáról. Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő 1990/ 1. 28-32. o.

⁵ 1338/B/1992. AB határozat; Téglási András: A tulajdonhoz való jog alkotmányos védelme. PhD értekezés (<http://doktori.bibl.u-szeged.hu/783/>) (2014. január 10.) 68. o.

⁶ Vö. Alaptörvény X. cikk, XXVI. cikk.

⁷ 1666/2013. (IX. 23.) Korm. határozat a szellemi tulajdon védelmére irányuló nemzeti stratégia elfogadásáról és a végrehajtásával összefüggő feladatokról (továbbiakban: Jedlik-terv) 2.2.8.

⁸ Jedlik-terv 3.3.4.

⁹ BH 2013. 11.

De iurisprudencia et iure publico

miatt megszűnő – szabadalmi oltalom tárgyának védelmi ideje, pusztán abból következően, hogy a leírása szerzői műnek minősül a szerzői jogi védelmi idővel lenne egyenlő.¹⁰

Szerzői műnek az egyéni eredeti jelleggel alapuló alkotást tekinthetjük, amely nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélattől.¹¹ Az egyéni eredeti jelleggel kívül semmilyen további követelmény vizsgálata nem szükséges. A *szabadalmi jogi védelem* alapja, hogy szabadalmazható minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.¹²

A két védelmi forma között számos különbség megfigyelhető, ezen különbségek közül – a továbbiakban vizsgált kérdésekkel összefüggésben – hármat tartunk kiemelendőnek:¹³

- a) milyen *feltételeknek* kell megfelelnie a software-nek, hogy *jogilag védelemben* részesüljön. A szerzői mű esetében az egyéni, eredeti jelleggel kívül további ismérv vizsgálata nem szükséges.¹⁴ A találmány esetében az újdonság kérdése fogalmi elem, amely a szabadalom megítélése szempontjából döntő ismérv. A nyilvánosságához közvetítés szintén fogalmi elem: azaz az általános szakértelemmel rendelkező szakember reprodukálhassa.¹⁵
- b) a szerzői műkénti besoroláshoz *nincs szükség* engedélyeztetési eljárásra, a mű a létrejöttétől fogva védelemben részesül,¹⁶ szemben a találmánnyal, amely a szabadalmaztatási eljárás során nyeri el csupán az oltalmat.
- c) a software esetében előnyös forma az, hogy a *védelmi idő*¹⁷ hosszabb, mint a találmány esetében.¹⁸

A továbbiakban a *bírói gyakorlat* és a *Szerzői Jogi Szakértői Testület* állásfoglalásai alapján arra keressük a választ, hogy milyen kritériumok vizsgálata alapján lehet megállapítani a software létrejöttét, valamint arra, hogy a szerzők optimális védelmének kialakításához a gyakorlati problémák megoldása mely rendszerben oldható meg kielégítően.

III. A software védelmének alapvonalai a szerzői jogban

Az Sztj. alapján az *egyéni eredeti jelleg* a központi kérdés.¹⁹ A Sztj. azonban további *speciális rendelkezéseket* tartalmaz software-re vonatkozóan.²⁰ Az Sztj. alapján a software szerzőjének rendelkezési joga *korlátozott*. Eltérő megállapodás hiányában ugyanis nem terjed ki a szerző *kizárólagos joga* a többszörözésére, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a software bármely más módosítására – ideértve a hiba kijavítását is –, valamint ezek eredményének többszörözésére annyiban, amennyiben e felhasználási cselekményeket a software-t jogszerűen megszerző személy a software rendeltetésével összhangban végzi.²¹ Az Sztj. további jogokat

¹⁰ Uo.

¹¹ Sztj. 1. § (3) bek.

¹² Szt. 1. § (1) bek.

¹³ A két védelmi forma esetében további eltérések találhatóak többek között a vagyoni jogok átruházhatósága, a szabad felhasználás, munkaviszonyból eredő mű, a jövőben alkotandó mű határideje etc. tekintetében. További elemzéshez lásd: Sili Dóra: i.m., a kettős védelem kérdéséhez és Pálos György: Lehet-e kettős védelem – szerzői jogi és szabadalmi – az új szerzői jogi törvény alapján? Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2000/2. (<http://www.sztjh.gov.hu/kiadv/ipsz/200004/palos.htm?printable=1>) (2014. január 10.)

¹⁴ Többek között: Pécsi Törvényszék P.21.644/2010/3.; Fővárosi Ítéltábla 8.Pf. 20.256/2007/11.

¹⁵ Sztj. 4. § (1) bek.; a gyakorlati problémákhoz lásd Pálos György: i.m.

¹⁶ Sztj. 9. § (1) bek.

¹⁷ A szerzői jogok a szerző életében és halálától számított hetven éven át részesülnek védelemben, Sztj. 31. § (1) bek.

¹⁸ A végleges szabadalmi oltalom a bejelentés napjától számított húsz évig tart, Szt. 22. §

¹⁹ Complex Kommentár a Szerzői jogi törvényhez 58. §

²⁰ A szabályok eredetéről és értelmezéséről lásd: Faludi Gábor: A szoftver szerzői jogi szabályozása. Infokommunikáció és Jog 2005/3. 2-5. pp.

²¹ Sztj. 59. § (1) bek.

De iurisprudencia et iure publico

biztosít annak, aki a software valamely példányának felhasználására jogosult: a *szerző engedélye nélkül is* megfigyelheti és tanulmányozhatja a software működését, kipróbálhatja a software-t annak betáplálása, képernyőn való megjelenítése, futtatása, továbbítása vagy tárolása során abból a célból, hogy a software valamely elemének alapjául szolgáló elgondolást vagy elvet megismerje.²² Valamint ezen korlátozások közé sorolható a *dekompiláció joga*, az eredeti programinformáció másik programban való, kompatibilitási célú felhasználása, a jogosultak személyi és felhasználási korlátaival.²³ Ezen hármas korlátozás összességében azt eredményezi, hogy a szerző túrni köteles, hogy az alkotásának jellegéből fakadóan a műve módosuljon, annak elvei megismerhetőek legyenek.

Ez a korlátozás azonban felvet egy további kérdést, amely az Szjt-beli rendszerben nem, de az alábbi bírói döntésben jogvita tárgyát képezte. A Legfelsőbb Bíróság 1993-ban hozott és közzétett döntése megállapította, hogy a számítógép programfejlesztő folyamat egyes elkülöníthető szakaszai is létrehozhatnak olyan önálló alkotásokat, amelyek külön szerzői jogi oltalomban részesülhetnek.²⁴ Amennyiben ugyanis a felhasználó a szerzői jogi védelemben részesülő alkotásra alapozva, azt *módosítva és adaptálva létrehozhat-e új software-t*. Milyen a viszonya ennek a korábbi szerzővel? Létrejön-e új alkotás ezzel?

IV. A software szerzői jogi védelme a bírói gyakorlatban

A bírói gyakorlatban fellelhető eseti döntések tanulmányozása során a problémák két csoportba sorolhatóak. Az *első* azok az esetek képezik, amelyek esetében egy már létrejött software szerzőjének jogállása, a felhasználás során egyedileg meghatározott jogok befolyásolják a fejlesztés, vagy egyéb cselekmények alapján módosult software jogi helyzetét. A *másik* csoportba vonhatóak az olyan tényállások, amelyek alapvető momentuma, hogy a szerzők jövőben létrehozandó mű elkészítésére kötnek megállapodást. Ebben az esetben már létezik egy alapprogram, amelyre a későbbi tevékenység épül, és végeredményben a rendszert hozzáigazítják a megrendelő igényeihez.

IV.1. A felhasználás keretei

Az Szjt. software-re vonatkozó normarendszere vonatkozásában fentebb megállapításra került, hogy a felhasználó jogai a szerző rendelkezési jogát csorbíthatják. A szerző azonban a felhasználás engedélyezése során ennek lehetőségét kizárhatja és korlátozhatja.

A software *működése során* a software gerincét alkotó elvek (programlogika) és az ezek megvalósítását támogató egyes - szerzői jog által nem védett – műveletek (algoritmusok) általában nem ismerhetőek meg.²⁵ A software futtatása során legfeljebb a számítógép által olvasható formában tárgyi kódban (bináris formában) érzékelhető, valamint a software működése, funkcionalitásának megvalósítása figyelhető meg.²⁶ Egy közzétett eseti döntésben a bíróság álláspontja szerint az Szjt.-ben foglalt lehetőségek közül a *felhasználói jogosultságokat a szerző kizárta azáltal*, hogy a *forráskódot* nem adta át a felperesnek, hiszen az átdolgozás, feldolgozás, fordítás

²² Szjt. 59. § (3) bek.

²³ Szjt. 60. §; Tattay Levente: A szoftver és az adatbázisok jogi védelme Külgazdaság 2003/2. 17-32., 21. o.

²⁴ BH 1993. 545.

²⁵ Részletesebben a korábban megjelent tanulmányban lásd: Auer Ádám – Papp Tekla: Rövid áttekintés a software fogalmáról a magyar szerzői jogban. Jogelméleti Szemle 2013/2. (<http://jesz.ajk.elte.hu/auer54.pdf>) (2014. január 10.)

²⁶ Budapest Környéki Törvényszék 14. P. 29.279/2010/25.

tevékenységéhez szükség van a forráskódra.²⁷ Ezzel a későbbi fejlesztések (felhasználások) jogszerűtlennek minősülhetnek.

A perben szereplő software *származtatott műnek* minősül, megállapítható, hogy az alperes által továbbfejlesztett software-re is vonatkozik az eredeti software licence, ennek megfelelően nincs annak jelentősége, hogy az alperes származtatott műve mennyiben tekinthető önálló szellemi terméknek, mivel jelen perben annak van relevanciája, hogy az alperes által továbbfejlesztett software-re semmilyen módon nem szerezhető kizárólagos felhasználási jog.²⁸ Ugyanilyen megítélés alá esik az az eset is, amikor a software eredeti jogosultja a konverzióra nem biztosít jogot.²⁹

A szerző ezek alapján jelentős mértékben korlátozhatja azt, hogy a későbbiekben milyen módosításokat hajtsanak végre a software-n.

Az esetek egy *másik csoportját* képezik azok, amelyekben a szerző, a programozó szerződéses kötelezettségei közé tartozik a rendszer paraméterezése, setup elvégzése, a kulcsfelhasználók oktatása, amely tevékenységek a software felhasználási szerződések szokásos elemei, mintegy annak szükségszerű velejárói.³⁰ A bíróság álláspontja szerint ezt fejezi ki az Szt. azon rendelkezése, amely a software jogszerű felhasználója számára lehetővé teszi a software többszörözését, átdolgozását, feldolgozását, a software más módosítását, hibák kijavítását és ezek eredményének többszörözését, amennyiben ezek a software rendeltetésével összhangban történnek. A jogszerű felhasználó által végzett ilyen tevékenység csak akkor részesül önállóan szerzői jogi védelemben, amennyiben a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni eredeti jelleggel bír.³¹

A *jogosult rendelkezései* során azonban tekintettel kell lennie arra, hogy milyen információkat bocsát a felhasználó rendelkezésére, mert ennek függvényében a *hibás teljesítés* lehetősége is felmerül. A bírói gyakorlatban felmerült eset szerint ugyanis, ha a dokumentáció nem áll rendelkezésre a program használatáról, hanem a program sikeres megnyitása után a súgóból nyerhető minden információ, a szerző részéről nem történik megfelelő szolgáltatás.³² Ugyanilyen megítélés alá esik, amennyiben a program mikénti használatához szükséges írásos dokumentáció hiánya mellett, a szervergép kezelőjét nem oktatja ki a szerző,³³ vagy a felhasználói könyv átadását nem bizonyította és a felperes segítségkérő felhívásaira sem reagált.³⁴

IV.2. A software mint jövőben megalkotandó mű

Az Szt. ismeri a *jövőben megalkotandó mű* kategóriáját.³⁵ A perbeli tényállások alapja rendszerint az, hogy a szerző rendelkezik egy software-rel, amelynek a szerződés szerinti felhasználásához általában valamilyen *módosítás*, vagy *adaptálás* szükséges. Azaz a szerző a művét a felhasználó igényei szerint átalakítja, és ez rendszerint szükséges a helyes, üzemszerű működéshez is. A perbeli esetben készült szakértői vélemény alapján a felperes által tervezett rendszer önálló mű, amelynek az egyik lehetséges (az arányokat tekintve optimális) megvalósítási módja a gazdaregiszter továbbfejlesztése. A kész, önálló, új rendszer tartalmazza az eredeti gazdaregisztert, de több annál, nevezetesen törzsadat-menedzsment rendszer.³⁶

²⁷ Fővárosi Bíróság 11. G. 40.407/2009/44.

²⁸ Fővárosi Bíróság 11. G. 40.407/2009/44.

²⁹ Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 22.018/2009/4.

³⁰ Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 40.162/2011/8.

³¹ Fővárosi Ítéltábla 13. Gf. 40.162/2011/8., vö. BH 1993. 545.

³² Fővárosi Bíróság 8. P. 24.232/2006/22.

³³ Fővárosi Bíróság 8. P. 24.232/2006/22.

³⁴ Debreceni Ítéltábla Pf. II. 20.210/2007/4.

³⁵ A felhasználási szerződésre irányadó rendelkezések között, lásd Szt. 49. §

³⁶ Fővárosi Bíróság 28. K. 33.164/2009/25.

De iurisprudencia et iure publico

A bíróság egy közzétett eseti döntésben megállapította, hogy a peres felek szándéka arra irányult, hogy a számítógépi programfejlesztő folyamat eredményeként az alperes által létrehozott, az alapprogramhoz kapcsolódó, de kibővült felhasználási lehetőségeket biztosító és ez által önálló alkotásnak minősülő felhasználói programban is megszerezze a felperes a felhasználási jogot.³⁷

A *programfejlesztő folyamat* is minősülhet oltalom alá eső egyéni, eredeti alkotásnak.³⁸ Ilyen esetnek tekinthető, amennyiben részben alapprogram szolgáltatására, részben pedig a jövőben megalkotott műre vonatkozott.³⁹ A szerződés lényeges és hangsúlyos eleme volt, hogy az alperes a már meglévő ügyviteli programját vállalta adaptálni, átdolgozni a felperes cég igényeinek megfelelően.⁴⁰ A felek képviselőinek egyező nyilatkozata szerint az alperes által korábban kifejlesztett software felperes részére történő paraméterezése, egyedi fejlesztésekkel történő kiegészítésére vonatkozott.⁴¹

V. A Szerzői Jogi Szakértői Testület álláspontja

A szerzői jogi törvény értelmében⁴² szerzői jogi védelem *keletkezésének* eredményeként megjelenő, egyéni, eredeti művet, egy alkotási folyamat végpontját illeti meg.⁴³ Ez a kitétel alkalmazandó az alapvetően *funkcionális jellegű* műfajokra is, ahol a funkció egyéni, eredeti megvalósítása a lényeges, például a számítógépi programalkotásnál is.⁴⁴ A számítógépi program egyéni, eredeti jellege más mint a klasszikus szerzői műveké (zenei, irodalmi alkotásé etc.), ugyanis software esetén a létrehozáshoz szükséges meglévő modulok és paraméterek szűkítik az egyéni, eredeti jelleg kifejezési terét, azonban attól, hogy két egymástól függetlenül alkotott software azonos feladatot old meg, még nem lesznek egyformák, egyik nem lesz a másik másolata, utánezata.⁴⁵

Az Szjt. 59. § (1) bekezdésének megfogalmazásából következően a software („bármely más módosítás”) többszörözése, átdolgozása, feldolgozása, fordítása, továbbá a hibajavítás is a software módosításának minősül,⁴⁶ tehát a software kapcsán a *módosítás* kifejezés *széles értelemben használható*.⁴⁷

Az ügyféligenyeknek való jobb megfelelést szolgáló technikai jellegű módosítások, valamint a *hibajavítások is elérhetik* a szerzői jogi oltalomhoz megkívánt egyéni, eredeti szellemi alkotás szintjét; ezzel kapcsolatban mindig a tényleges megvalósítás vizsgálendő, és sohasem az adott munka célja (módosítás/javítás etc.).⁴⁸

Kérdéses az is, éppen ezért esetenként elemzendő, hogy a software továbbfejlesztése önálló szerzői mű-e,⁴⁹ vagy a software módosítása, amely akár teljesítheti a szerzői mű ismérveit és ezáltal szerzői jogi jogvédelemben részesülhet,⁵⁰ azaz a software továbbfejlesztése révén származékos mű jöhet létre. Az eredeti software-verzióhoz képest történt utólagos fejlesztésnél a

³⁷ Pécsi Törvényszék P. 21.644/2010/3.

³⁸ Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 20.256/2007/11.

³⁹ BH 1992. 249., Vö. BH 1985. 260., LB Pfv. IV. 21.112/2008/4.

⁴⁰ Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 21.601/2007/4.

⁴¹ Fővárosi Ítéltábla Pf. 21.106/2009/4.

⁴² 1999. évi LXXXVI. törvény (Szjt.) 4. § (1) bek.

⁴³ Lásd: SZJSZT-26/09/1. 1.1.

⁴⁴ SZJSZT-26/09/1. 1.1.

⁴⁵ SZJSZT 21/2011

⁴⁶ SZJSZT-12/11/1., SZJSZT-09/09/1., SZJSZT-13/11/1.

⁴⁷ SZJSZT-13/11/1., SZJSZT-12/11/1.

⁴⁸ SZJSZT-26/09/1. 1.2-1.3.

⁴⁹ SZJSZT-12/11.1.

⁵⁰ SZJSZT-09/09/1.

De iurisprudencia et iure publico

számítógépi programfejlesztő folyamat egyes elkülöníthető szakaszai is létrehozhatnak olyan önálló alkotásokat, amelyek külön szerzői jogi oltalomban részesülhetnek.⁵¹ A software továbbfejlesztéséhez a forráskód átadása szükséges.⁵² A software *csatlakozó felületének* (az interfésznek) alapját képező ötlet, elv, elgondolás, eljárás, működési módszer vagy matematikai művelet nem tárgya a szerzői jogi védelemnek.⁵³ A különböző informatikai rendszereket, számítógépes programokat összekapcsoló interfészek esetében a programozónak szigorú szabályrendszert kell követnie, a kreatív alkotás a software-*knél* megszokotthoz képest is szűkebb körben érvényesülhet.⁵⁴ Ez azonban nem zárja ki, hogy az interfész az Sztj. 1. § (3) bekezdésbeli kritériumok teljesítésével lehet szerzői mű.⁵⁵ Az interfész gyakorlati alkalmazása valamely rendszer módosítását is magával vonhatja, és így visszakanyarodhatunk a software módosításához.⁵⁶

VI. Következtetések

A fentiekben kísérletet tettünk arra, hogy a bírói gyakorlat és a Szerzői Jogi Szakértői Testület véleményei alapján állást foglaljunk abban a kérdésben, hogy a software oltalmát a szerzői jog vagy a szabadalmi jog láthatja el hatékonyabban. Az esetek elemzése alapján jól látható, hogy rendszerint a software elkészítése után többszöri módosításra, adaptálásra és a felhasználó igénye szerinti konverziókra kerül sor. A *szerzői jog* ezeket az új műveket – amelyek kétségkívül az eredeti software-re épülnek – *védelemben részesíti*, amennyiben egyéni, eredeti jellegűek. A szerzőt a mű létrejövetelét követően illetik meg a szerzői jogok, és ezekben az esetekben ez különös jelentőséggel bír, ugyanis amíg az alkotás folyamatosan módosul, és a rendszerszerű alkalmazásra nem áll készen, többszöri beavatkozást igényelhet. A *szabadalmi oltalom* ezeket a változásokat és a számítógépi programalkotások ilyen ütemű fejlődését véleményünk szerint *nem tudja megfelelő mértékben követni*. A gyakorlati esetek és igények álláspontunk szerint a szerzői jogi védelmet erősítik meg, amely nemcsak a software *megalkotóját*, de a *fejlesztőjét is* oltalmazza.

⁵¹ BH 1993.545., SZJSZT 22/2005

⁵² SZJSZT-13/11/1.

⁵³ Sztj. 58. § (1) bek., 1. § (6) bek., SZJSZT-12/11/1.

⁵⁴ SZJSZT-12/11/1.: Különösen igaz ez akkor, ha egy korábban létező rendszert kell interfész segítségével összekapcsolni egy új rendszerrel, mivel ilyenkor jellemzően a korábbi rendszer sajátosságai igen mélyen determinálják az interfészben alkalmazható és alkalmazandó megoldásokat.

⁵⁵ SZJSZT-12/11./1.

⁵⁶ SZJSZT-12/11./1.

De iurisprudencia et iure publico